

Въпроси и отговори: В доклада за конвергенцията се оценява напредъкът на държавите членки по пътя към присъединяването им към еврозоната

Брюксел, 10 юни 2020 г.

Какво представлява докладът за конвергенцията?

В своя доклад за конвергенцията Европейската комисия представя оценката си за напредъка, постигнат от държавите членки извън еврозоната по отношение на приемането на еврото. Въз основа на него Съветът на ЕС взема решение дали дадена държава членка изпълнява условията за присъединяване към еврозоната.

Докладът за конвергенцията на Европейската комисия се изготвя независимо от доклада за конвергенцията на ЕЦБ, като двата доклада се публикуват едновременно.

Докладите за конвергенцията се публикуват на всеки две години или когато е налице конкретно искане от държава членка да бъде оценена нейната готовност да се присъедини към еврозоната, какъвто беше случаят с Латвия през 2013 г.

Всички държави членки, с изключение на Дания, са задължени да се присъединят към еврозоната. Ето защо докладът не обхваща Дания, която е договорила в Договора от Маастрихт клауза за неучастие.

Задължени ли са държавите членки извън еврозоната да се присъединят към нея?

По принцип всички държави членки, които не са договорили клауза за неучастие (като Дания), са правно задължени да приемат еврото, когато изпълнят всички необходими за това условия. От отделните страни зависи обаче как ще оформят пътя си към еврото и за това не е предвиден график.

Държавите членки, които се присъединиха към ЕС през 2004 г., 2007 г. и 2013 г. — след като еврозоната вече съществуваше — не отговаряха на условията за влизане в еврозоната към момента на присъединяването си. Ето защо в техните договори за присъединяване е предвидено време да направят необходимите корекции.

Какво представляват критериите за конвергенция?

От държавите членки, приемащи еврото, се изисква да постигнат висока степен на устойчива икономическа конвергенция — това е разгледано в доклада за конвергенцията чрез позоваване на критериите за конвергенция. Тези критерии (наричани понякога „критериите от Маастрихт“) са посочени в член 140, параграф 1 от ДФЕС.

Устойчивостта е възлов аспект от оценката на критериите от Маастрихт, което означава, че постигнатият напредък по отношение на конвергенцията трябва да се основава на структурни елементи, гарантиращи неговата трайност, а не на временни фактори.

Илюстрирани по опростен начин, критериите са следните:

КАКВО СЕ ИЗМЕРВА	КАК СЕ ИЗМЕРВА	КРИТЕРИИ ЗА КОНВЕРГЕНЦИЯ
Ценова стабилност	Хармонизирана инфлация на потребителските цени	Устойчива ценова стабилност и средна стойност на инфлацията, която не надвишава 1,5 процентни пункта над лихвения процент на трите най-добре представили се държави — членки на ЕС, за период от една година преди прегледа на резултатите
Стабилни публични финанси	Държавен дефицит и дълг	Не се намират в процедура при прекомерен дефицит по време на прегледа
Стабилност на обменния курс	Динамика на обменните курсове във валутния механизъм (ERM II)	Участие във валутния механизъм ERM II в продължение на две години без сериозно напрежение
Устойчивост на	Дългосрочни лихвени	Не повече от два процентни пункта над

сближаването проценти

лихвения процент на трите държави — членки на ЕС, с най-добри резултати по отношение на ценовата стабилност за период от една година преди прегледа на резултатите

В Договора се изисква също така да бъдат разгледани и други фактори, свързани с икономическата интеграция и конвергенция. Тези допълнителни фактори включват интегрирането на пазарите и изменението на платежния баланс. Оценката на допълнителните фактори се възприема като важен признак за това дали интеграцията на дадена държава членка в еврозоната би се осъществила безпроблемно.

Какви са основните констатации в доклада за конвергенция?

България

В доклада се заключава, че България понастоящем отговаря на два от четирите икономически критерия, необходими за приемането на еврото: критериите, свързани с публичните финанси и с дългосрочните лихвени проценти.

България не изпълнява критериите за ценовата стабилност и за обменния курс, а законодателството в страната не е напълно съвместимо с Договора.

Чехия

В доклада се заключава, че Чехия понастоящем отговаря на два от четирите икономически критерия, необходими за приемането на еврото: критериите, свързани с публичните финанси и с дългосрочните лихвени проценти.

Чехия не изпълнява критериите за ценовата стабилност и за обменния курс, а законодателството в страната не е напълно съвместимо с Договора.

Хърватия

В доклада се заключава, че Хърватия понастоящем отговаря на три от четирите икономически критерия, необходими за приемането на еврото: критериите, свързани с ценовата стабилност, с публичните финанси и с дългосрочните лихвени проценти. Хърватия не изпълнява критерия за обменния курс. Законодателството на Хърватия е напълно съвместимо с Договора.

Унгария

В доклада се заключава, че Унгария понастоящем отговаря на два от четирите икономически критерия, необходими за приемането на еврото: критериите, свързани с публичните финанси и с дългосрочните лихвени проценти.

Унгария не изпълнява критериите за ценовата стабилност и за обменния курс, а законодателството в страната не е напълно съвместимо с Договора.

Полша

В доклада се заключава, че Полша понастоящем отговаря на два от четирите икономически критерия, необходими за приемането на еврото: критериите, свързани с публичните финанси и с дългосрочните лихвени проценти.

Полша не изпълнява критериите за ценовата стабилност и обменния курс. Законодателството на Полша не е напълно съвместимо с Договора.

Румъния

В доклада се заключава, че Румъния понастоящем не отговаря на нито един от четирите икономически критерия, необходими за приемането на еврото: тя не отговаря на критериите за ценова стабилност, публичните финанси, обменния курс и дългосрочните лихвени проценти. Законодателството на Румъния не е напълно съвместимо с Договора.

Швеция

В доклада се заключава, че Швеция понастоящем отговаря на три от четирите икономически критерия, необходими за приемането на еврото: критериите, свързани с ценовата стабилност, с публичните финанси и с дългосрочните лихвени проценти.

Швеция не изпълнява критерия за обменния курс, а законодателството в страната не е напълно съвместимо с Договора.

Освен това оценката на други фактори показва, че разглежданите държави като цяло са добре интегрирани в икономическо и финансово отношение в ЕС. Някои от тях обаче все още показват макроикономически слабости и/или са изправени пред предизвикателства, свързани с тяхната бизнес среда и институционална рамка, които трябва да бъдат отстранени в допълнителна степен,

за да се гарантира устойчивостта на процеса на конвергенция.

Каква е процедурата за приемане на еврото, когато държавата членка изпълни всички необходими критерии?

Въз основа на доклада за конвергенцията Комисията внася предложение до Съвета по икономически и финансови въпроси, който — след консултация с Европейския парламент и след обсъждане между държавните и правителствените ръководители — решава дали страната отговаря на необходимите условия за приемането на еврото. Ако решението е положително, Съветът по икономически и финансови въпроси предприема необходимите правни стъпки и — въз основа на предложението на Комисията след консултации с ЕЦБ — приема обменния курс, по който националната валута ще бъде заменена с еврото, като по този начин той е окончателно фиксиран.

В каква степен докладът за конвергенцията се отнася до процеса на влизане в ERM II?

Валутният механизъм ERM II е създаден на 1 януари 1999 г. като наследник на първоначалния валутен механизъм ERM, за да се гарантира, че колебанията в обменния курс между еврото и други валути на държави — членки на ЕС, не нарушават икономическата стабилност в рамките на единния пазар, както и за да се помогне на страните извън еврозоната да се подготвят за участието си в еврозоната. Критерият за конвергенция по отношение на стабилността на валутния курс изисква участие в ERM II.

Участието в ERM II е доброволно, но тъй като става въпрос за един от критериите за конвергенция за влизането на дадена страна в еврозоната, които се оценяват в доклада за конвергенцията, тази страна трябва да участва в механизма без сериозно напрежение за период от най-малко две години, преди да може да отговаря на изискванията за приемането на еврото.

В ERM II валутният курс на държава членка извън еврозоната е фиксиран спрямо еврото и може да варира само в определени граници. Решението за участие във валутния механизъм ERM II се взема по искане на съответната държава членка извън еврозоната с взаимно съгласие на всички участници в механизма (държавите членки от еврозоната, ЕЦБ и министрите и управителите на централните банки на държавите членки извън еврозоната, които участват в механизма, т.е. към момента Дания).

България и Хърватия обявиха съответно през юли 2018 г. и юли 2019 г. намерението си да се присъединят към ERM II и се ангажираха да изпълнят редица мерки, предназначени да осигурят безпроблемното им участие във ERM II (т.е. предварително поети задължения), преди да се присъединят към ERM II.

Докладът за конвергенцията от 2020 г. не е свързан с процеса на влизане в ERM II и в него не се оценява способността на държава членка да влезе в ERM II. В работния документ на службите на Комисията към доклада за конвергенцията от 2020 г. се съдържа обаче каре (каре 1.4) с обяснение за процеса на влизане в ERM II.

Отразява ли докладът въздействието на пандемията от коронавирус?

Въздействието на пандемията от коронавирус върху данните за минали периоди, използвани за изготвянето на доклада, бе ограничено. Това се дължи главно на ограниченията, наложени от крайната дата за доклада (23 април), които заедно с определените в Договора методи за изчисление на критериите за ценовата стабилност и дългосрочните лихвени проценти (т.е. трябва да се използват средногодишни стойности) означават, че съответните данни все още отразяват в голяма степен ситуацията преди пандемията.

За повече информация

[Въпроси и отговори: В доклада за конвергенцията се оценява напредъкът на държавите членки по пътя към присъединяването им към еврозоната](#)

[Доклад на Европейската комисия за конвергенцията от 2020 г.](#)

[Доклад на ЕЦБ за конвергенцията от 2020 г.](#)

[Предходни доклади за конвергенцията](#)

[Еврото](#)

[Икономически и паричен съюз](#)

QANDA/20/1012

Лица за контакти с медиите:

[Marta WIECZOREK](#) (+32 2 295 81 97)

[Enda MCNAMARA](#) (+32 2 296 49 76)

Въпроси на граждани: [Europe Direct](#) на телефон [00 800 67 89 10 11](#) или на електронния адрес [на информационната служба](#)